

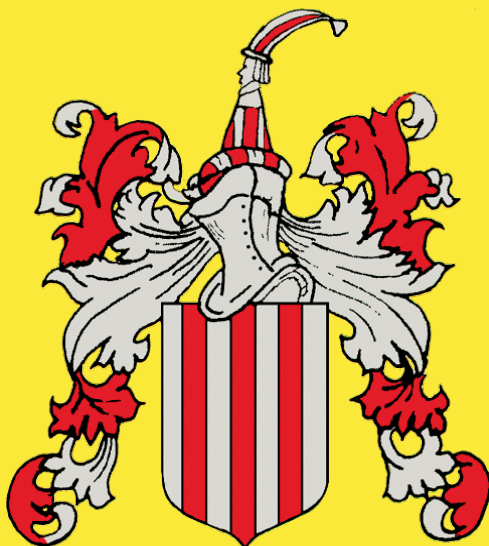
Heemkring Berchem

Driemaandelijks tijdschrift Heemtenberg
Lente-Zomer 2019 | jg. 28 - nummer 134

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Heemtenberg nr. 134

Verantwoordelijke uitgever: Paul Gysen
Auwersstraat 34 - 2600 Berchem
Afgiftekantoor: Berchem 1 - P. 206435

Heemtenberg

Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Berchem

Redactie Heemtenberg	Walter Gysen, Chris Van der Snickt, Paul Gysen ☎ 03 292 51 15 Tel. 03 230 17 51 @ heemtenberg@heemkringberchem.be
Lay-out	Paul Gysen dtp@heemkringberchem.be ☎ 03 292 51 15 📠 0468 15 86 18
Raad van Bestuur	
Dagelijks bestuur	Paul Gysen voorzitter Walter Gysen secretaris Josée De Cock financieel beheer
Raadsleden	Hugo Belmans, Chris Van der Snickt, Marc Kelders, Liliane Voorspoels.
Erevoorzitter	René Goossens†
Maatschappelijke zetel	
Contactadres	🏠 Auwersstraat 34, 2600 Berchem ☎ 03 292 51 15 03 230 17 51 @ info@heemkringberchem.be 🌐 www.heemkringberchem.be 📘 www.facebook.com/heemkringberchem 🐦 @HKBerchem
Financieel beheer	Josée De Cock ☎ 03 292 51 15 03 230 17 51 @ finbeheer@heemkringberchem.be
Museum	Heemkundig Zoldermuseum “Schaliënhoeve” Rooiplein 6, 2600 Berchem (Domein Park West) ☎ 03 292 51 15 📠 0468 15 86 18 @ info@zoldermuseum.be 🌐 www.zoldermuseum.be 📘 www.facebook.com/Zoldermuseum

Noot van de redactie:

Elke auteur blijft verantwoordelijk voor zijn eigen tekst.

Zomer 2019

Jg. 28 - nr. 134

Inhoudstafel

Contactgegevens	2
Inhoudstafel	3
Heemkringleven	
➤ Museumactiviteiten voorjaar 2019	4
➤ Onze leden in 2019	5
➤ Ledenbijdrage 2019	7
➤ Historische wandeling Park Brialmont	9
➤ Teamleden gezocht	11
Museum	
➤ Museumkalender juli-september 2019	8
➤ Giften voor onze museumcollectie	10
➤ Erfgoeddag 2019 Hoe maakt u het?	
Ambachtelijke keuken in oorlogstijd	12
➤ Consumptieprijzen van Berchemse levensmiddelen in 1916-1918 (deel 1 & 2)	14 & 22
➤ De huidige waarde van de Berchemse consumptieprijzen uit 1916-1918 in juni 2019	23
➤ Open Monumentendag 8 september 2019	29
➤ Archeologiedagen 2019	30
➤ De vredesfeesten in 1919 (Aanvulling)	32

Museumactiviteiten voorjaar 2019

Dat we al een druk voorjaar achter de rug hebben in ons Zoldermuseum “Schaliënhoeve” kun je gerust stellen! We hebben intussen al 283 bezoekers (in 2018 waren dit voor dezelfde periode 119!) mogen verwelkomen die toch gemiddeld anderhalf tot twee uur in ons museum alles verkennen en genieten van onze foto-expo en fotoalbums over het “Berchem van Weleer”. Reden te meer om binnenkort ook een bezoekje te brengen aan ons Zoldermuseum!

Topmomenten tot nu waren de Erfgoeddag op 28 april 2019 en onze Berchemse Archeologiedagen van vrijdag 14 juni tot en met 16 juni 2019. Tijdens de archeologiedagen mochten een 20-tal kinderen hun diploma mee naar huis nemen en zich vanaf dat moment “junior-archeoloog” noemen!

In maart-april hebben we een uitgebreide fotoreportage gemaakt van de opgravingen voor het nieuwe Brialmontpark dat de Berchemse groene long zal worden en de zone tussen Posthoflei, Grote Steenweg en Uitbreidingstraat zal verbinden over de Singel met de Wolvenberg en het Brilschanspark. De gevonden restanten van de omwalling zullen zichtbaar opgenomen worden in het Brialmontpark. Hierover kun je meer te weten komen tijdens de *historische wandelingen die we zullen gidsen op 24 en 25 augustus 2019 om 14:30 en 16:00 uur tijdens Bar Brilschans*.

Meer info hierover op de website van het District Berchem op het ons verkorte internetadres <https://hkberchem.be/yourls/barbrilschans2019> en verder in dit nummer van Heemtenberg.

Vergeet ook niet dat we voor de 3de maal deelnemen aan Open Monumentendag op zondag 8 september 2019. Dan kun je ons Zoldermuseum bezoeken tussen 10:00 en 17:30 uur!

De 4de zondag van september, 22 september 2019, is niet alleen ons museum open voor het publiek maar zullen we ook met een infostand

te vinden zijn tijdens de “Kermis van Woonzorgcentrum De Veldekens”, Grote Weide 2 in Berchem tegenover Sportcentrum Het Rooi tussen 13:00 en 18:00 uur.

We houden u hiervan zeker op de hoogte via onze Facebookpagina en onze website: [f/heemkringberchem](https://www.facebook.com/heemkringberchem), [f/zoldermuseumberchem](https://www.facebook.com/zoldermuseumberchem) en www.heemkringberchem.be.

We hopen u alvast te mogen verwelkomen op onze activiteiten en als bezoeker in ons Zoldermuseum, alvast tot dan!!

Uw Museumteam ☞

Onze leden in 2019

We bedanken al onze leden, zowel nieuwe als bestaande leden, voor hun steun in 2018 en rekenen ook op jullie verdere steun in 2019!!

Onze ereleden:

Dhr. Belmans Hugo, Café De Sport, Z.E.H. Caroen Jacques, Fam. Claes-Theeuws Jef en Godelieve, Mevr. Geurs Simonne, Dhr. Ramakers Willy, Dhr. Smits Werner, Dhr. Mackintosh Rudi, Dhr. Reymer Kris.

Onze steunende leden: Dhr. Belmans Bart, Mevr. Belmans Hilde, Dhr. Brauers Willem, Mevr. Burman Nelly, Fam. Christiaen Roger, Mevr. Coosemans Monique, Fam. de Hasque Jean, Dhr. De Wael Piet, Dhr. De Wit Georges, Mevr. Driesen Anna, Fam. Germeys-Govaerts, Mevr. Gysen Imelda, Dhr. Hendriks Paul, Fam. Kleyn-Beyers Alex en Gisela, Fam. Nelen-De Mulder Hilda, Dhr. Pietermans Edward, Dhr. Pinckaers-Willems Georges, Fam. Possemiers Jean-Paul, Dhr. Rhodes Reginald, Rijksarchief Antwerpen, Dhr. Schiltz Dirk, Fam. Schouwaerts-Croonen P., Mevr. Segal Suzanne, Mevr. Tirelire Lieve, Mevr. Torfs Irena, Dhr. Van Bergen Dirk, Fam. Van de Perre-Deboey, Dhr. Van den Bempt Luc, Dhr. Van den Bergh Emile, Dhr. Van den Borre Hendrik, Dhr. Van der Paal-Lombaerts Jozef, Dhr. Van der Snickt Chris, Fam. Van Gampelaere Karel, Dhr. Van Gorp Jacques, Fam. Van Herwegen-Bryssinck L+M, Dhr. Van Nuffel-De Pauw Simona, Mevr. Vandingelen Maria, Mevr. Verbanck Mia, Dhr. Verbeeck Frank, Dhr. Verellen Armand, Dhr. Vernieuwe Vincent, Mevr. Verryt Jeanne, Dhr. Vigoureux Jean, Mevr. Wouters Els, Eerwaarde Zusters

Annonciaden Berchem, Fam. Zwijsen Hugo, Dhr. Beumont Louis.

Onze familale leden: Dhr. Alaers Rob, Dhr. Anthierens Willy, Mevr. Baes-Laquiere Marie-Paule, Dhr. Balanck Jan, Fam. Bertels-De Roover Frans + Agnes, Dhr. Blom Rik, Fam. Coppens-Seghers Hugo, Dhr. Coune Rik, Dhr. De Bie – Van Reyn Ronny, Dhr. De Bruyn Remi, Dhr. De Clercq Leo, Dhr. De Grande Roger, Dhr. De Raedt-De Wandel Michel, Dhr. Dieltiens Ludo, Dhr. Dox Ludo, Dhr. Elaut Alex, Mevr. Goos Jeannine, Fam. Gysen-De Cock W., Dhr. Gysen-Voorspoels P. en L., Fam. Hikspoors-Van Leeuw Jan, Dhr. Huijghebaert Philippe, Mej. Jacobs Rita, Mevr. Jochems Annemie, Dhr. Kebers Michel, Dhr. Kelders Marc, Mevr. Lamagie Flora, Fam. Libens-Frederix Jo, Dhr. Mallentjer Raymond, Fam. Mertens-Bulteel, Dhr. Norrée Maurice, Mevr. Peeters Nicole, Dhr. Peeters-Annot, Mevr. Perck Hanni, Mevr. Philippe Kristina, Mevr. Reynaerts Angele, Dhr. Roelands-Vermeulen, Fam. Santens Maarten-Smits Katrien, Mevr. Seberechts Ria, Dhr. Spaenhoven Georges, Fam. Sprengers-Peremans, Mevr. Stevens Cecilia, Fam. Thiery-Hubené, Dhr. Thiessen Luc, Dhr. Torfs Fernand, Dhr. Van Ael Walter, Fam. Van Beeck Renaat, Fam. Van Bouwel-De Schepper Wilfried, Dhr. Van Bulck Gaston, Fam. Van den Bogaert Frans-Vercruysse, Mevr. Van den Bosch Monique, Fam. Van der Maelen-De Landtsheer Jozef, Dhr. Van der Snickt Dominique, Dhr. Van Dierdoncq Ivan, Fam. Van Geystelen Louis, Dhr. Van Hissenhoven-Michiels Thierry, Dhr. Van Impe Steven, Dhr. Van Remoortere Jan, Dhr. Van Riet Adriaan, Mevr. Van Rompuy Magda, Fam. Van Sant-Vermeiren, Z.E.H. Van Tichelen Karel, Dhr. Vanden Broecke Bernard, Dhr. Verellen Kris, Fam. Vervoort-Verborgt, Dhr. Vreys Walter, Dhr. Waeterschoot-Billion Fons, Dhr. Wauters Marc, Dhr. Wolters-Van der Wey Michel, Fam. Van der Heyden-Verelst, Dhr. De Cleyne Edwin, Dhr. De Saegher Bruno, Mevr. Van der Planken Evi, Fam. Lambrechts-Augustijns Hugo, Dhr. Holthoff Nikolay.

Onze Heemkring Partners: Helios – Koffiebranderij, Dhr. Kowalczyk Zbigniew, Mevr. Vandeputte-De Gruyter Marleen (Buurderij De Veldekens)

Ledenbijdrage 2019

Het begin van een nieuw werkjaar brengt ook de hernieuwing van de jaarlijkse lidgelden met zich mee. Een aantal van onze leden hebben intussen reeds spontaan hun lidgeld voor 2019 betaald, zoniet dan is er een overschrijvingsformulier bijgevoegd als herinnering.

De prijzen bleven ongewijzigd, de formules kregen een moderne update. Zoals eerder vermeld zijn er nu 2 soorten abonnementen, een nieuw digitaal abonnement en het bestaande analoge (*lees: gedrukte*) abonnement. We sommen ze nog even voor u op:

Heemtenberg	Digitale versie	Gedrukte versie
Familiaal lidgeld	€ 10,00	€ 15,00
Steunend lid	€ 15,00	€ 20,00
Erelid	vanaf € 30,00	vanaf € 35,00

Welke voordelen heb je bij ons als lid? Als lid krijg je van ons:

- ☑ 4 maal per jaar ons ledenmagazine Heemtenberg in uw mailbox of thuis in de brievenbus naargelang uw keuze van abonnement
- ☑ Gratis toegang tot ons Heemkundig Zoldermuseum “Schaliënhoeve” met het ganse gezin
- ☑ Gratis toegang tot ons archief

Hoe betaal ik mijn ledenabonnement?

Je kunt het bedrag van uw abonnementskeuze overmaken via overschrijving op onze rekening of door gebruik te maken van bijgevoegd overschrijvingsformulier: **IBAN BE53 0680 7122 0053** op naam van **Heemkring Berchem vzw** met vermelding: **Lidgeld 2019** (*bij een digitaal abonnement vermeldt u liefst bijkomend: “Digitaal” en bezorgt u ons uw e-mailadres op ledenbeheer@heemkringberchem.be*).

Hebt u nog vragen of u wenst meer informatie? Contacteer ons via ledenbeheer@heemkringberchem.be of op het nummer 03 292 51 15.

U kunt voortaan ook online registreren via onze website op:

<https://www.heemkringberchem.be/lid-worden.html>

Museumkalender

Juli

14 juli 2019

Zoldermuseum | 14:00 - 17:00 uur
Bezoekersmoment

28 juli 2019

Zoldermuseum | 14:00 - 17:00 uur
Bezoekersmoment

Augustus

11 augustus 2019

Zoldermuseum | 14:00 - 17:00 uur
bezoekersmoment

24 augustus 2019

Bar Brilschans | 14:30 - 15:45 uur
Historische Brilschanswandeling
gegidst door onze heemkring

Bar Brilschans | 16:00 - 17:15 uur
Historische Brilschanswandeling
gegidst door onze heemkring

25 augustus 2019

Zoldermuseum | 14:00 - 17:00 uur
Bezoekersmoment

Bar Brilschans | 14:30 - 15:45 uur
Historische Brilschanswandeling
gegidst door onze heemkring

Bar Brilschans | 16:00 - 17:15 uur
Historische Brilschanswandeling
gegidst door onze heemkring

September

8 september 2019

Zoldermuseum | 10:00 - 17:30 uur
Open Monumentendag

22 september 2019

WZC De Veldekens | 14:00 - 17:00 uur
Kermis Woonzorgcentrum

Zoldermuseum | 14:00 - 17:00 uur
Bezoekersmoment

Historische wandeling Park Brialmont 24 en 25 augustus 2019

Bar Brilschans, de groenste zomerbar van Antwerpen, is er weer. Van 22 tot en met 25 augustus is er plezier voor groot en klein in het Berchemse Brilschanspark.

Meer info op <https://hkberchem.be/yourls/barbrilschans2019>.

Je kan op zaterdag 24 of zondag 25 augustus mee met een begeleide wandeling. Het domein van het toekomstige Park Brialmont herbergt namelijk een schat aan verhalen. Weet u bijvoorbeeld nog waar de poorten van Berchem in de Brialmontomwalling stonden? Bent u benieuwd hoe de oude Brilschans eruit zag? Ontdek de boeiende geschiedenis en fantastische verhalen uit Park Brialmont tijdens een historische wandeling.

Deze wandelingen worden gegidst door onze heemkring en starten om 14:30 uur (met inschrijving) en 16:00 uur (zonder inschrijving). De lengte van de wandeling varieert tussen de 2,3 en 2,8 km afhankelijk van de toegankelijkheid van de Brilschans door de werken en duren ongeveer 1:15 uur. Inschrijven kan op:

<https://hkberchem.be/yourls/wandeling24aug> of

<https://hkberchem.be/yourls/wandeling25aug>.

Voor meer info over de wandeling zelf kun je bij ons terecht op 03 292 51 15 of via e-mail op wandeling@hkberchem.be ☐

Zicht op de veldzijde van de Genieekazerne (Kazerne 8-9) in 1925, het toekomstige Brialmontpark. | Collectie Heemkring Berchem.

Giften voor onze museumcollectie

We ontvingen van de heer en mevrouw Hugo Rampart uit De Veldekens, een Mariabeeld en twee mooie grote kruisbeelden.

Ons trouwe lid, de heer Michel Kebers gaf ons enkele mooie originele kaarten van het Troyentenhof. Deze kaarten dateren van het begin van de 19de eeuw.

Mevrouw Hilde De Mulder, eveneens al een jarenlang trouw lid van onze heemkring bezorgde ons het "Gedenkboek Vlaamse Vrienden 1863-1913" en een brochure voor de expo van onze oud-voorzitter, kunstenaar en heemkundige Rene Goossens[†].

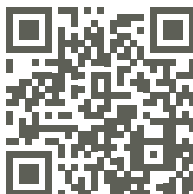
Bezoek ook onze "Berchem van Weleer" op Facebook met reeds meer dan 1000 leden en word ook lid!

Berchem van Weleer

officiële beeldarchiefgroep
van Heemkring Berchem vzw op Facebook

🌐 www.berchemvanweleer.be
📘 facebook.com/groups/HK.Berchem
✉ info@berchemvanweleer.be
🐦 @HKBerchem

Teamleden gezocht

Heb je interesse voor Berchem en zijn rijke geschiedenis of weet je graag hoe Berchem er vroeger uitzag?

Kun je af en toe wat tijd vrijmaken?

Dan ben jij ons nieuwe teamlid!

Waar ligt jouw interesse?

- ✓ Ben je graag bezig met oude foto's, (glas)negatieven en documenten?
- ✓ Kun je overweg met een computer en/of scanner?
- ✓ Ben je handig met internet en sociale media?
- ✓ Wil je meewerken aan de digitale toekomst van onze vereniging en museum(collectie)?
- ✓ Bouw je graag mee aan onze beeldbank en collectie en de ontsluiting ervan?

Met jouw kennis, vaardigheden en talenten kun jij ons beslist helpen!

Wat bieden we?

- ✓ Een uitbreiding van je kennis over Berchem, zijn geschiedenis en beeldvorming van het Berchem van Weleer
- ✓ Opleiding en begeleiding door onze specialisten en vergaart zo de nodige kennis om zelfstandig te kunnen werken binnen jouw beschikbare tijd, thuis of in ons museum- en archief.
- ✓ Ondersteuning met het (computer)materiaal om je taak tot een einde te brengen.

Meer weten of even kennismaken met onze medewerkers en onze werking? Aarzel dan niet en contacteer ons:

✉ vacature@heemkringberchem.be
☎ 03 292 51 15

Je vindt ons ook elke 2de en 4de zondag van de maand van 14:00 tot 17:00 uur in ons Zoldermuseum "Schaliënhoeve" op het Rooiplein 6 te 2600 Berchem (Restaurant-Brasserie Park West | Linkergebouw).

Erfgoeddag 2019 - Hoe maakt u het?

Ambachtelijke keuken in oorlogstijd

Op zondag 28 april was het weer zover, de jaarlijkse Erfgoeddag. Onder het motto 'Hoe maakt u het?' richt de 19e editie van Erfgoeddag volop de schijnwerpers op vakmanschap.

Centraal staat het cultureel erfgoed van en over vakmanschap, meesterschap, leren en maken in Vlaanderen. Hoe maakt u het? Maar ook: hoe maak het je? En hoe geven we dat dan door? Voeg aan die vragen nog het suggestieve woordje 'beter' toe, en je hebt het thema en de uitdaging van Erfgoeddag 2019 helemaal beet: over vakmanschap, ambachtelijkheid en vakmensen (v/x/m) dus. En cultureel erfgoed.

Hoe maakt u het? Een klinkende titel voor de Erfgoeddag 2019... Maar wat kunnen we hiervan maken? Ons museumteam besloot om de "Ambachtelijke keuken in oorlogstijd" in de kijker te plaatsen in samenwerking met Buurderij De Veldekens.

We kozen ervoor een proeverij van enkele oude en minder gekende oorlogsrecepten aan onze bezoekers aan te bieden. Deze vielen absoluut in de smaak van onze talrijke gasten. Vanaf 10:00 uur bleven onze bezoekers toestromen tot rond 17:00 uur. *Een speciale dank aan onze collega Liliane Voorspoels die voor het maken van de heerlijke confituur en koeken zorgde en er een geslaagde proeverij van maakte!*

We konden deze Erfgoeddag afsluiten met maar liefst **102 bezoekers**, een verdubbeling tegenover 2018!! Onze activiteiten vallen duidelijk letterlijk en figuurlijk in de smaak. Nogmaals dank voor de toffe momenten en babbels met onze bezoekers!

Proeverij

Op vraag van onze bezoekers plaatsen we hier twee van onze recepten die we hebben aangeboden tijdens onze Erfgoeddag "Hoe maakt u het?": gelei van wortelen en overlevingskoeken.

Gelei van Wortelen

1 kg wortelen
1 kg suiker
3 citroenen

Wortelen wassen en raspen, ook de citroenschillen raspen. Een glas water bijvoegen, dan de suiker en het citroensap en alles tot de vereiste dikte laten opkoken. (Een beetje gelei op een koude schotel gedruppeld, moet opstijven.) In glazen of confituurpotten doen. Al wie het proeft, kan het houden voor echte appelsienconfituur.

Overlevingskoeken

500 ml water
500 gr bloem
2 eieren

Alles mengen. Deeg uitrollen. Cirkels uitsnijden met een glas met een doorsnede van ongeveer 5 cm. Met een druppelglas een gaatje in het midden maken. Bakken in een matige oven. □

Consumptieprijzen van Berchemse levensmiddelen in 1916-1918 (deel 1)

Enkele bladzijden uit het kasboekje
van Joanna Maria Janssens,
echtgenote van Jozef van Bulck en
grootmoeder van onze collega
en lid Gaston Van Bulck,
met notities over de
consumptieprijzen in Berchem
tijdens de Groote Oorlog

1 November 1916.

Pekatten	40	fls: 100 kg
Spek	12,50	fls de kilo
Tobac	12	"
Koffie	22	de ki
Peen	3	fls
Zeep. / groen /	11	fls
bloem	3	f.
boonen	3.25	fls: de kil.
erwten	3.60	"
peperkwek.	3.90	"
Speculertie	6.00	"
Schoone / kinkel /	36	fls
Ranphoolen	15	" de 100 kil.
Chocolat	8	fls het pak.
Kwata	9,45	de luit.
fijn olie		
Flanette / 3.25 fls /	2,95	de m.

half roken	9	fs.
stek sap.	0,35	fs.
pekel haring	0,75	fs.
appelen.	0,85	fs. de kilo
boxer	10	fs. de kilo
eieren	0,45	fs. het stuk.
stekshens.	0,35	het paar
savi (gewoon)	5	fs. de pot.
housen (Middel)	5,50	het paar.
vet (schies)	14	fs. de k.
chavich. konink	2,50	de met.
liester genever	12	fs.

15 Februari 1917.

Pistatten	60	fs.
bloem de kilo	4	fs.
erwten de liter	4,50	.
Penaten de liter	0,80	.
stek sap	1,75	
boxer (Albat)	14,75	de kilo
stekshens	0,75	het paar.
Elexir d'Anous	8,50	liter
reis	2,50	de kilo
brood	0,53	.
melk de liter	0,44	
borstbollen	8	fs. de kilo
siroup	4,50	" "
garen bobyx	1,60	
stoofhuisk.	0,35	
veerth.	6	fs. de kilo
hoken	80	fs. de 1000 kilo.

Thee De kilo 3/100g, 30 fs.
 Schijfrel " 9 fs.

6 Juni 1917.

Potaten 1,15 de kilo
 bloem 13 fs de kilo met de
 remele bij

erwten 9,50 fs kilo
 bonen 11,75 " de kilo
 boter 16 fs.
 reis 20 fs
 melk. 0,50 "
 garen 2:50 de belgin
 vleesch. ~~9~~ ~~fs~~ ~~de kilo~~
 doelen 95 f
 spek. 18 fs.
 vet. or. ruc. 18 "
 kostbaar 16 fs
 carbonade 12 fs. 9
7,50

eieren — 0,58 fs
 thee — 36 fs de kilo
 zeep. — 16 fs " "
 bitterpein — 6 fs.
 koffie — 23 fs.

28 Augustus 1917.

Potaten 1,10 de kilo

18 October 17.

2 belgier garen rits. 7 fs.
 costuum garton 88 fs
 botstinnen schiel 35 fs.
 bitterpeinen 1 kilo 9,50 fs
 zeep groen 1 " 19,50 f.
 boeking bloem 1 kilo 15 fs.
 wrymen 27 fs.
 boter 25 fs.
 weeth / liter 1 9,70 tot 9,90

brood comestit	0,59 fs.
melt / geleendene: / 1000.	5,90 fs.
flanet. enkel breedte	10 fs.
flanette termid	1821 fs.
nestel.	0,90 fs.
tarne	7,50 fs.
rogge	5 fs.
raaphoden kilo	0,45 f
pein / roode	0,80 fs.
hoffie. de kilo	50 fs.
halfwole	21 fs.
appellen	1,40 fs.
houwen (elidel)	15 fs.
peperkoek	10 f. den kilo
daaraan	900 f. den kilo

10 Mei 1918.

en ei	1,25 fs
voorgelegt voor	55 fs.
boer	33 fs. kub
Melt. 0,95 tot	1,25 fs de li
brood. / comestit	0,67 fs
" 200 from rogge	3,51 fs.
schekens. comestit	1. 30 fs. pub.
Tabac. 1 lity.	70 fs.
garen	15 fs de belyj
Broodaf.	20 fs de kilo
gehalt	13 fs. "
stooft carbonowle	15 "
hesp.	32 fs. "
zwart	0,65 fs "
arijn	5 fs de liter

Juli 18.

petotten	2,70 fs de kilo.
1 ei	1,45 fs
op een rood	6,50
schekens	218 f het dorp

Consumptieprijzen van Berchemse levensmiddelen in 1916-1918 (deel 2)

door Paul Gysen

Om een beter beeld te geven van de levensduurte tijdens de Grote Oorlog, kwamen we op het idee om de prijzen uit het kasboekje van Joanna Maria Janssens om te rekenen naar de huidige consumptieprijzen volgens de consumptieindex van de maand juni 2019.

Een klein woordje uitleg bij de herberekening

Het jaar 1914 is een basisjaar voor de consumptieindex. Voor de jaren 1915 tot 1919 bestaan er geen consumptieindexen. Deze starten pas opnieuw vanaf 1920. De andere basisjaren zijn 1936/38, 1953, 1966, 1971, 1974/75, 1981, 1988, 1996, 2004 en 2013.

Deze index van het basisjaar 1914, index 100, wordt gebruikt als dichtstbijzijnde indexcijfer. In 1920 bedroeg de index al maar liefst 455,25 ten opzichte van 1914. Deze ligt voor de berekening al té hoog als startindex. De consumptieindex voor de maand juni 2019 bedraagt ten opzichte van 1914: **25.018,50**.

De herberekening gebeurt als volgt:

Bedrag in Belgische frank (BEF) gedeeld door de index van het startjaar (1914) vermenigvuldigd met de index van het herberekende jaar (2019). Dit wordt dan omgerekend van Belgische frank naar EURO (gedeeld door de vastgestelde waarde van de EURO tegenover de Belgische frank: 1 € = 40,3399 BEF)

Dit geeft volgende berekening:

Huidig bedrag in EURO = (consumptieprijs : 100 x 25018,50) : 40,3399

Bijvoorbeeld: De consumptieprijs in 1914 voor 1 kg rogge kost 5 frank.

$$5 \text{ frank} : 100 \times 25018,50 = 1.250,70 \text{ BEF}$$

$$1.250,70 \text{ BEF} : 40,3399 = 31,00 \text{ €}$$

De huidige prijs (juni 2019) voor 1 kg rogge in 1914 is dus 31,00 €.

De huidige waarde van de Berchemse consumptieprijzen uit 1916-1918 in juni 2019

1 November 1916

Patatten	100 kg	40,00 Fr.	248,08 €
Spek	1 kg	12,50 Fr.	77,52 €
Tabak	1 kg	12,00 Fr.	74,42 €
Koffie	1 kg	22,00 Fr.	136,44 €
Peeën (Wortelen)	1 kg	3,00 Fr.	18,61 €
Zeep-Groen	1 kg	11,00 Fr.	68,22 €
Bloem	1 kg	3,00 Fr.	18,61 €
Bonen	1 kg	3,25 Fr.	20,16 €
Erwten	1 kg	3,60 Fr.	22,33 €
Peperkoek	1 kg	3,90 Fr.	24,19 €
Speculaas	1 kg	6,00 Fr.	37,21 €
Schoenen (Michel) ¹	1 paar	36,00 Fr.	223,27 €
Raapkolen	100 kg	15,00 Fr.	93,03 €
Chocolade	per pak	8,00 Fr.	49,62 €
Kwatta ²	per lat	0,45 Fr.	2,79 €
Fijne olie	?		0,00 €
Flannelen ³	per meter	2,95 Fr.	18,30 €
Halve zolen	1 paar	9,00 Fr.	55,82 €
Stok jap (drop)	stuk	0,35 Fr.	2,17 €
Pekelharing	stuk	0,75 Fr.	4,65 €
Appelen	1 kg	0,85 Fr.	5,27 €

¹ Michel Van Bulck (Berchem 1901 – 1982).

² Kwatta is sinds 1972 een volledig Belgische merknaam voor chocoladeproducten. Eerder was het een Belgisch-Nederlands merk chocolade, geproduceerd in Breda en Bois-d'Haine (sinds 1913), met chocola afkomstig van een Surinaamse cacao-plantage met dezelfde naam. Het bedrijf Kwatta werd in 1883 opgericht door P. de Bondt en Jozef Gustaaf van Emden. Het merk is sinds 2001 in handen van de Amerikaanse multinational Heinz.

³ Achter het woord “Flannelen” staat nog een woord dat we jammer niet wisten te ontcijferen. Mocht u dit wel kunnen, dan horen we dat graag!

Boter	1 kg	10,00 Fr.	62,02 €
Eieren	stuk	0,45 Fr.	2,79 €
Stekskens (lucifers)	pakje	0,35 Fr.	2,17 €
Saai (gewoon) (=breiwol)	per pot	5,00 Fr.	31,01 €
Kousen (Michel)	1 paar	5,50 Fr.	34,11 €
Vet (Zoete lies)	1 kg	14,00 Fr.	86,83 €
Elastiek (Kousenbanden)	1 strekkende meter	2,50 Fr.	15,50 €
Jenever	1 liter	12,00 Fr.	74,42 €

15 Februari 1917

Patatten	100 kg	60,00 Fr.	372,12 €
Bloem	1 kg	4,00 Fr.	24,81 €
Erwten	1 liter (sic)	4,50 Fr.	27,91 €
Kwatta-chocolade	1 reep	0,80 Fr.	4,96 €
Stok jap (drop)	stuk	1,75 Fr.	10,85 €
Boter (Albert)	1 kg	14,75 Fr.	91,48 €
Stekskens (lucifers)	pakje	0,75 Fr.	4,65 €
Elexir d'Anvers	1 liter	8,50 Fr.	52,72 €
Rijst	1 kg	3,50 Fr.	21,71 €
Brood	1 kg	0,53 Fr.	3,29 €
Melk	1 liter	0,44 Fr.	2,73 €
Borstbollen (hoestbollen)	1 kg	8,00 Fr.	49,62 €
Siroop	1 kg	4,50 Fr.	27,91 €
Garen	1 bobijn	1,60 Fr.	9,92 €
Stoofhuisch ⁴	-	0,35 Fr.	2,17 €
Vlees	1 kg	6,00 Fr.	37,21 €
Kolen	1000 kg	80,00 Fr.	496,15 €
Thee	100 gr	3,00 Fr.	18,61 €
Thee	1 kg	30,00 Fr.	186,06 €
Stijfsel	1 kg	9,00 Fr.	55,82 €

⁴ *Stoofhuisch* - Het eerste gedeelte van het woord is duidelijk, het tweede gedeelte echter niet. Mocht u dit woord herkennen, dan mag u dit altijd aan onze redactie melden.

6 juni 1917

Patatten	1 kg	1,75 Fr.	10,85 €
Bloem	1 kg met zemelen bij	13,00 Fr.	80,63 €
Erwten	1 kg	9,50 Fr.	58,92 €
Bonen	1 kg	11,75 Fr.	72,87 €
Boter	1 kg	16,00 Fr.	99,23 €
Rijst	1 kg	20,00 Fr.	124,04 €
Melk	1 liter	0,50 Fr.	3,10 €
Garen	1 bobijn	2,50 Fr.	15,50 €
Vlees	1 kg	9,00 Fr.	55,82 €
Boter	1 kg	95,00 Fr.	589,18 €
Spek	1 kg	18,00 Fr.	111,63 €
Vet (ossenvet)	1 kg	18,00 Fr.	111,63 €
Rosbief	1 kg	16,00 Fr.	99,23 €
Rosbief (van Comiteit ⁵)	1 kg	9,00 Fr.	55,82 €
Carbonade	1 kg	12,00 Fr.	74,42 €
Carbonade (van Comiteit)	1 kg	7,50 Fr.	46,51 €
Eieren	stuk	0,58 Fr.	3,60 €
Thee	1 kg	36,00 Fr.	223,27 €
Zeep	1 kg	16,00 Fr.	99,23 €
Bitterpeeën	1 kg	6,00 Fr.	37,21 €
Koffie	1 kg	23,00 Fr.	142,64 €

28 Augustus 1917

Patatten	1 kg	1,10 Fr.	6,82 €
----------	------	----------	--------

⁵ Het Nationaal Hulp- en Voedingskomiteit (Frans Comité National de Secours et d'Alimentation, CNSA), ook bekend als het Nationaal Hulp- en Voedingscomité (NHVC), was een Belgische organisatie tijdens de Eerste Wereldoorlog. Bron: nl.wikipedia.org/wiki/Nationaal_Hulp-_en_Voedingskomiteit

18 Oktober 1917

Garen (stikzijde)	2 bobijnen	7,00 Fr.	43,41 €
Kostuum voor Gaston ⁶	1 kostuum	88,00 Fr.	545,77 €
Bottinnen voor Michel	1 paar	85,00 Fr.	527,16 €
Bitterpeeen	1 kg	9,50 Fr.	58,92 €
Zeep – Groen	1 kg	19,50 Fr.	120,94 €
Boekweitbloem	1 kg	15,00 Fr.	93,03 €
Rozijnen	1 kg	27,00 Fr.	167,45 €
Boter	1 kg	25,00 Fr.	155,05 €
Melk	1 liter	0,70 Fr.	4,34 €
Melk	1 liter	0,90 Fr.	5,58 €
Brood (van Comiteit)	1 kg	0,59 Fr.	3,66 €
Melk gecondenseerde	1 doos	5,90 Fr.	36,59 €
Flanel – Enkele breedte	1 strekkende meter	10,00 Fr.	62,02 €
Flanellen hemd	1 stuk	18,00 Fr.	111,63 €
Flanellen hemd	1 stuk	21,00 Fr.	130,24 €
Nestel (veter)	1 stuk	0,90 Fr.	5,58 €
Tarwe	1 kg	7,50 Fr.	46,51 €
Rogge	1 kg	5,00 Fr.	31,01 €
Raapkolen	1 kg	0,45 Fr.	2,79 €
Peeën (Rode wortelen)	1 kg	0,80 Fr.	4,96 €
Koffie	1 kg	50,00 Fr.	310,10 €
Halve zolen	1 paar	21,00 Fr.	130,24 €
Appelen	1 kg	1,40 Fr.	8,68 €
Kousen (Michel)	1 paar	15,00 Fr.	93,03 €
Peperkoek	1 kg	10,00 Fr.	62,02 €
Saffraan ⁷	1 kg	900,00 Fr.	5.581,73 €

⁶ Gaston Van Bulck (Berchem 1903 – Leuven 1966).

⁷ Saffraan wordt ook het ‘rode goud’ genoemd, vanwege de helderrode kleur van de stampers en zijn prijs, die vergelijkbaar is met die van goud. West-Europese telers vragen voor 1 kg saffraan tussen de 30.000 en 40.000 euro. Importsaffraan (Marokko, Iran,...) is een stuk goedkoper dan West-Europese. Voor 1 kg saffraan heeft men zo'n 180.000 bloemen nodig. Met 1 gram saffraan, daarentegen, kan men zo'n 100 porties bereiden! Bron: Saffraanboerderij “Belgische Saffraan”, www.belgischesaffraan.be.

10 mei 1918

Een ei	1 stuk	1,25 Fr.	7,75 €
Eieren opgelegd	50 stuks	55,00 Fr.	341,11 €
Boter	1 kg	33,00 Fr.	204,66 €
Melk	1 liter	0,95 Fr.	5,89 €
Melk	1 liter	1,25 Fr.	7,75 €
Brood (Comiteit)		0,67 Fr.	4,16 €
Brood Rogge	800 gr	3,50 Fr.	21,71 €
Stekskens (Comiteit)	1 pakje	1,80 Fr.	11,16 €
Tabak	1 kg	70,00 Fr.	434,13 €
Garen	1 bobijn	15,00 Fr.	93,03 €
Rosbief (Comiteit)	1 kg	20,00 Fr.	124,04 €
Gehakt (Comiteit)	1 kg	13,00 Fr.	80,63 €
Stoofcarbonnade (Comiteit)	1 kg	15,00 Fr.	93,03 €
Hesp	1 kg	32,00 Fr.	198,46 €
Zout	1 kg	0,65 Fr.	4,03 €
Azijn	1 liter	5,00 Fr.	31,01 €
Patatten	1 kg	2,70 Fr.	16,75 €
Eieren	1 stuk	1,45 Fr.	8,99 €
Opneemvod (dweil)	1 stuk	6,50 Fr.	40,31 €
Stekskens	1 doosje	0,18 Fr.	1,12 €

We merken heel goed aan deze prijzen dat de levensduurte flink gestegen was tijdens de Groote Oorlog. Aan de hand van enkele voorbeelden maken we dit wat duidelijker:

Product	Prijs 1918	Prijs 2019	Prijsverschil (%)
Zout 1 kg	4,03 €	0,29 tot 0,59 €	1290 tot 583%
Dweil katoen	40,31 €	2,99 €	1248%
Boter 1 kg	204,66 €	9,99 tot 12,5 €	1949 tot 1537%
Rozijnen 1 kg	27,00 €	4,30 €	528%

Met dank aan ons trouw lid en heemkundige Gaston Van Bulck voor het gebruik van deze gegevens uit het notitieboekje van zijn grootmoeder. □

Affiche: Kwatta's Manoeuvre chocolaad. De beste vredestichter. | 1914-1918
Uitgever: Van Leer | Wikimedia Commons

Open Monumentendag

Zondag
8 sept. 2019

ZOLDERMUSEUM "SCHALIËNHOEVE"

10:00 TOT 17:30 UUR

GRATIS TOEGANG

Rooiplein 6 • 2600 Berchem
Domein Park West - Linkergebouw

Info: 03 292 5115 | info@zoldermuseum.be

www.zoldermuseum.be

[f /ZolderMuseumBerchem](https://www.facebook.com/ZolderMuseumBerchem)

Helios

Statiestraat 13 | 2600 Berchem
Tel. 03 239 24 54
www.heliosberchem.be
[f/heliosberchem](https://www.facebook.com/heliosberchem)

De vredesfeesten te Berchem in 1919 (Aanvulling)

In Heemtenberg nummer 132 (pag. 22) publiceerden we een artikel over de vredesfeesten in 1919. Daarin sprak men over “herinneringsdiploma’s”, uitgevoerd naar een tekening van kunstschilder Frans Mortelmans, die aan de soldaten (bewoners der gemeente), uitgereikt werden.

De afbeelding op volgende pagina is één van beide “herinneringsdiploma’s” die zich in onze museum-collectie bevinden.

Dit diploma werd uitgereikt aan Alberic Louis De Clercq, politieagent te Berchem.

We vinden hem terug op een groepsfoto van ons Berchems politiekorps.

Jammer genoeg staat er geen jaartal op vermeld zodat we de foto nog niet hebben kunnen dateren.

Korps van de Gemeentepolitie van Berchem o.l.v. Commissaris Mutsaert
Alberic De Clercq vinden we terug op de 3de rij, 2de van links.
Bemerk dat er 44 personen op de foto staan waarvan er 40 een snor hebben.

Berchem Van Weleer

een fotoreis door Berchem tussen 1880 & 1925
vanaf 1 april 2019

📍 Heemkundig
Zoldermuseum
"Schaliënhoeve"
Rooplein 6, 2600 Berchem
(Domein Park West)

🕒 Elke 2de & 4de zondag
van de maand | 14-17 uur
Groepsbezoek mogelijk

☎ 03 292 51 15 📞 0468 15 86 18

📘 /ZoldermuseumBerchem

🌐 www.berchemvanweleer.be

✉ expo@berchemvanweleer.be

V.U.: Heemkring Berchem vzw | Paul Gysen - Auwersstraat, 34 B-2600 Berchem

 Heemkring Berchem vzw
Lokaal Erfgoed en Geschiedenis

Helios
Statiestraat 13 | 2600 Berchem
Tel. 03 239 24 54
www.heliosberchem.be
f/heliosberchem

 KOWALCZYK
sanitair - verwarming - elektriciteit
tel./fax +32 3 281 16 73
+32 476 686 817

**BUURDERIJ
DE VELDEKENS**
📞 0477 41 28 50
☎ 03 283 77 12

© 1993 - 2019, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003, 2002, 2001, 2000, 1999, 1998, 1997, 1996, 1995, 1994, 1993, 1992, 1991, 1990, 1989, 1988, 1987, 1986, 1985, 1984, 1983, 1982, 1981, 1980, 1979, 1978, 1977, 1976, 1975, 1974, 1973, 1972, 1971, 1970, 1969, 1968, 1967, 1966, 1965, 1964, 1963, 1962, 1961, 1960, 1959, 1958, 1957, 1956, 1955, 1954, 1953, 1952, 1951, 1950, 1949, 1948, 1947, 1946, 1945, 1944, 1943, 1942, 1941, 1940, 1939, 1938, 1937, 1936, 1935, 1934, 1933, 1932, 1931, 1930, 1929, 1928, 1927, 1926, 1925, 1924, 1923, 1922, 1921, 1920, 1919, 1918, 1917, 1916, 1915, 1914, 1913, 1912, 1911, 1910, 1909, 1908, 1907, 1906, 1905, 1904, 1903, 1902, 1901, 1900, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1893, 1892, 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884, 1883, 1882, 1881, 1880, 1879, 1878, 1877, 1876, 1875, 1874, 1873, 1872, 1871, 1870, 1869, 1868, 1867, 1866, 1865, 1864, 1863, 1862, 1861, 1860, 1859, 1858, 1857, 1856, 1855, 1854, 1853, 1852, 1851, 1850, 1849, 1848, 1847, 1846, 1845, 1844, 1843, 1842, 1841, 1840, 1839, 1838, 1837, 1836, 1835, 1834, 1833, 1832, 1831, 1830, 1829, 1828, 1827, 1826, 1825, 1824, 1823, 1822, 1821, 1820, 1819, 1818, 1817, 1816, 1815, 1814, 1813, 1812, 1811, 1810, 1809, 1808, 1807, 1806, 1805, 1804, 1803, 1802, 1801, 1800, 1799, 1798, 1797, 1796, 1795, 1794, 1793, 1792, 1791, 1790, 1789, 1788, 1787, 1786, 1785, 1784, 1783, 1782, 1781, 1780, 1779, 1778, 1777, 1776, 1775, 1774, 1773, 1772, 1771, 1770, 1769, 1768, 1767, 1766, 1765, 1764, 1763, 1762, 1761, 1760, 1759, 1758, 1757, 1756, 1755, 1754, 1753, 1752, 1751, 1750, 1749, 1748, 1747, 1746, 1745, 1744, 1743, 1742, 1741, 1740, 1739, 1738, 1737, 1736, 1735, 1734, 1733, 1732, 1731, 1730, 1729, 1728, 1727, 1726, 1725, 1724, 1723, 1722, 1721, 1720, 1719, 1718, 1717, 1716, 1715, 1714, 1713, 1712, 1711, 1710, 1709, 1708, 1707, 1706, 1705, 1704, 1703, 1702, 1701, 1700, 1699, 1698, 1697, 1696, 1695, 1694, 1693, 1692, 1691, 1690, 1689, 1688, 1687, 1686, 1685, 1684, 1683, 1682, 1681, 1680, 1679, 1678, 1677, 1676, 1675, 1674, 1673, 1672, 1671, 1670, 1669, 1668, 1667, 1666, 1665, 1664, 1663, 1662, 1661, 1660, 1659, 1658, 1657, 1656, 1655, 1654, 1653, 1652, 1651, 1650, 1649, 1648, 1647, 1646, 1645, 1644, 1643, 1642, 1641, 1640, 1639, 1638, 1637, 1636, 1635, 1634, 1633, 1632, 1631, 1630, 1629, 1628, 1627, 1626, 1625, 1624, 1623, 1622, 1621, 1620, 1619, 1618, 1617, 1616, 1615, 1614, 1613, 1612, 1611, 1610, 1609, 1608, 1607, 1606, 1605, 1604, 1603, 1602, 1601, 1600, 1599, 1598, 1597, 1596, 1595, 1594, 1593, 1592, 1591, 1590, 1589, 1588, 1587, 1586, 1585, 1584, 1583, 1582, 1581, 1580, 1579, 1578, 1577, 1576, 1575, 1574, 1573, 1572, 1571, 1570, 1569, 1568, 1567, 1566, 1565, 1564, 1563, 1562, 1561, 1560, 1559, 1558, 1557, 1556, 1555, 1554, 1553, 1552, 1551, 1550, 1549, 1548, 1547, 1546, 1545, 1544, 1543, 1542, 1541, 1540, 1539, 1538, 1537, 1536, 1535, 1534, 1533, 1532, 1531, 1530, 1529, 1528, 1527, 1526, 1525, 1524, 1523, 1522, 1521, 1520, 1519, 1518, 1517, 1516, 1515, 1514, 1513, 1512, 1511, 1510, 1509, 1508, 1507, 1506, 1505, 1504, 1503, 1502, 1501, 1500, 1499, 1498, 1497, 1496, 1495, 1494, 1493, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, 1487, 1486, 1485, 1484, 1483, 1482, 1481, 1480, 1479, 1478, 1477, 1476, 1475, 1474, 1473, 1472, 1471, 1470, 1469, 1468, 1467, 1466, 1465, 1464, 1463, 1462, 1461, 1460, 1459, 1458, 1457, 1456, 1455, 1454, 1453, 1452, 1451, 1450, 1449, 1448, 1447, 1446, 1445, 1444, 1443, 1442, 1441, 1440, 1439, 1438, 1437, 1436, 1435, 1434, 1433, 1432, 1431, 1430, 1429, 1428, 1427, 1426, 1425, 1424, 1423, 1422, 1421, 1420, 1419, 1418, 1417, 1416, 1415, 1414, 1413, 1412, 1411, 1410, 1409, 1408, 1407, 1406, 1405, 1404, 1403, 1402, 1401, 1400, 1399, 1398, 1397, 1396, 1395, 1394, 1393, 1392, 1391, 1390, 1389, 1388, 1387, 1386, 1385, 1384, 1383, 1382, 1381, 1380, 1379, 1378, 1377, 1376, 1375, 1374, 1373, 1372, 1371, 1370, 1369, 1368, 1367, 1366, 1365, 1364, 1363, 1362, 1361, 1360, 1359, 1358, 1357, 1356, 1355, 1354, 1353, 1352, 1351, 1350, 1349, 1348, 1347, 1346, 1345, 1344, 1343, 1342, 1341, 1340, 1339, 1338, 1337, 1336, 1335, 1334, 1333, 1332, 1331, 1330, 1329, 1328, 1327, 1326, 1325, 1324, 1323, 1322, 1321, 1320, 1319, 1318, 1317, 1316, 1315, 1314, 1313, 1312, 1311, 1310, 1309, 1308, 1307, 1306, 1305, 1304, 1303, 1302, 1301, 1300, 1299, 1298, 1297, 1296, 1295, 1294, 1293, 1292, 1291, 1290, 1289, 1288, 1287, 1286, 1285, 1284, 1283, 1282, 1281, 1280, 1279, 1278, 1277, 1276, 1275, 1274, 1273, 1272, 1271, 1270, 1269, 1268, 1267, 1266, 1265, 1264, 1263, 1262, 1261, 1260, 1259, 1258, 1257, 1256, 1255, 1254, 1253, 1252, 1251, 1250, 1249, 1248, 1247, 1246, 1245, 1244, 1243, 1242, 1241, 1240, 1239, 1238, 1237, 1236, 1235, 1234, 1233, 1232, 1231, 1230, 1229, 1228, 1227, 1226, 1225, 1224, 1223, 1222, 1221, 1220, 1219, 1218, 1217, 1216, 1215, 1214, 1213, 1212, 1211, 1210, 1209, 1208, 1207, 1206, 1205, 1204, 1203, 1202, 1201, 1200, 1199, 1198, 1197, 1196, 1195, 1194, 1193, 1192, 1191, 1190, 1189, 1188, 1187, 1186, 1185, 1184, 1183, 1182, 1181, 1180, 1179, 1178, 1177, 1176, 1175, 1174, 1173, 1172, 1171, 1170, 1169, 1168, 1167, 1166, 1165, 1164, 1163, 1162, 1161, 1160, 1159, 1158, 1157, 1156, 1155, 1154, 1153, 1152, 1151, 1150, 1149, 1148, 1147, 1146, 1145, 1144, 1143, 1142, 1141, 1140, 1139, 1138, 1137, 1136, 1135, 1134, 1133, 1132, 1131, 1130, 1129, 1128, 1127, 1126, 1125, 1124, 1123, 1122, 1121, 1120, 1119, 1118, 1117, 1116, 1115, 1114, 1113, 1112, 1111, 1110, 1109, 1108, 1107, 1106, 1105, 1104, 1103, 1102, 1101, 1100, 1099, 1098, 1097, 1096, 1095, 1094, 1093, 1092, 1091, 1090, 1089, 1088, 1087, 1086, 1085, 1084, 1083, 1082, 1081, 1080, 1079, 1078, 1077, 1076, 1075, 1074, 1073, 1072, 1071, 1070, 1069, 1068, 1067, 1066, 1065, 1064, 1063, 1062, 1061, 1060, 1059, 1058, 1057, 1056, 1055, 1054, 1053, 1052, 1051, 1050, 1049, 1048, 1047, 1046, 1045, 1044, 1043, 1042, 1041, 1040, 1039, 1038, 1037, 1036, 1035, 1034, 1033, 1032, 1031, 1030, 1029, 1028, 1027, 1026, 1025, 1024, 1023, 1022, 1021, 1020, 1019, 1018, 1017, 1016, 1015, 1014, 1013, 1012, 1011, 1010, 1009, 1008, 1007, 1006, 1005, 1004, 1003, 1002, 1001, 1000, 999, 998, 997, 996, 995, 994, 993, 992, 991, 990, 989, 988, 987, 986, 985, 984, 983, 982, 981, 980, 979, 978, 977, 976, 975, 974, 973, 972, 971, 970, 969, 968, 967, 966, 965, 964, 963, 962, 961, 960, 959, 958, 957, 956, 955, 954, 953, 952, 951, 950, 949, 948, 947, 946, 945, 944, 943, 942, 941, 940, 939, 938, 937, 936, 935, 934, 933, 932, 931, 930, 929, 928, 927, 926, 925, 924, 923, 922, 921, 920, 919, 918, 917, 916, 915, 914, 913, 912, 911, 910, 909, 908, 907, 906, 905, 904, 903, 902, 901, 900, 899, 898, 897, 896, 895, 894, 893, 892, 891, 890, 889, 888, 887, 886, 885, 884, 883, 882, 881, 880, 879, 878, 877, 876, 875, 874, 873, 872, 871, 870, 869, 868, 867, 866, 865, 864, 863, 862, 861, 860, 859, 858, 857, 856, 855, 854, 853, 852, 851, 850, 849, 848, 847, 846, 845, 844, 843, 842, 841, 840, 839, 838, 837, 836, 835, 834, 833, 832, 831, 830, 829, 828, 827, 826, 825, 824, 823, 822, 821, 820, 819, 818, 817, 816, 815, 814, 813, 812, 811, 810, 809, 808, 807, 806, 805, 804, 803, 802, 801, 800, 799, 798, 797, 796, 795, 794, 793, 792, 791, 790, 789, 788, 787, 786, 785, 784, 783, 782, 781, 780, 779, 778, 777, 776, 775, 774, 773, 772, 771, 770, 769, 768, 767, 766, 765, 764, 763, 762, 761, 760, 759, 758, 757, 756, 755, 754, 753, 752, 751, 750, 749, 748, 747, 746, 745, 744, 743, 742, 741, 740, 739, 738, 737, 736, 735, 734, 733, 732, 731, 730, 729, 728, 727, 726, 725, 724, 723, 722, 721, 720, 719, 718, 717, 716, 715, 714, 713, 712, 711, 710, 709, 708, 707, 706, 705, 704, 703, 702, 701, 700, 699, 698, 697, 696, 695, 694, 693, 692, 691, 690, 689, 688, 687, 686, 685, 684, 683, 682, 681, 680, 679, 678, 677, 676, 675, 674, 673, 672, 671, 670, 669, 668, 667, 666, 665, 664, 663, 662, 661, 660, 659, 658, 657, 656, 655, 654, 653, 652, 651, 650, 649, 648, 647, 646, 645, 644, 643, 642, 641, 640, 639, 638, 637, 636, 635, 634, 633, 632, 631, 630, 629, 628, 627, 626, 625, 624, 623, 622, 621, 620, 619, 618, 617, 616, 615, 614, 613, 612, 611, 610, 609, 608, 607, 606, 605, 604, 603, 602, 601, 600, 599, 598, 597, 596, 595, 594, 593, 592, 591, 590, 589, 588, 587, 586, 585, 584, 583, 582, 581, 580, 579, 578, 577, 576, 575, 574, 573, 572, 571, 570, 569, 568, 567, 566, 565, 564, 563, 562, 561, 560, 559, 558, 557, 556, 555, 554, 553, 552, 551, 550, 549, 548, 547, 546, 545, 544, 543, 542, 541, 540, 539, 538, 537, 536, 535, 534, 533, 532, 531, 530, 529, 528, 527, 526, 525, 524, 523, 522, 521, 520, 519, 518, 517, 516, 515, 514, 513, 512, 511, 510, 509, 508, 507, 506, 505, 504, 503, 502, 501, 500, 499, 498, 497, 496, 495, 494, 493, 492, 491, 490, 489, 488, 487, 486, 485, 484, 483, 482, 481, 480, 479, 478, 477, 476, 475, 474, 473, 472, 471, 470, 469, 468, 467, 466, 465, 464, 463, 462, 461, 460, 459, 458, 457, 456, 455, 454, 453, 452, 451, 450, 449, 448, 447, 446, 445, 444, 443, 442, 441, 440, 439, 438, 437, 436, 435, 434, 433, 432, 431, 430, 429, 428, 427, 426, 425, 424, 423, 422, 421, 420, 419, 418, 417, 416, 415, 414, 413, 412, 411, 410, 409, 408, 407, 406, 405, 404, 403, 402, 401, 400, 399, 398, 397, 396, 395, 394, 393, 392, 391, 390, 389, 388, 387, 386, 385, 384, 383, 382, 381, 380, 379, 378, 377, 376, 375, 374, 373, 372, 371, 370, 369, 368, 367, 366, 365, 364, 363, 362, 361, 360, 359, 358, 357, 356, 355, 354, 353, 352, 351, 350, 349, 348, 347, 346, 345, 344, 343, 342, 341, 340, 339, 338, 337, 336, 335, 334, 333, 332, 331, 330, 329, 328, 327, 326, 325, 324, 323, 322, 321, 320, 319, 318, 317, 316, 315, 314, 313, 312, 311, 310, 309, 308, 307, 306, 305, 304, 303, 302, 301, 300, 299, 298, 297, 296, 295, 294, 293, 292, 291, 290, 289, 288, 287, 286, 285, 284, 283, 282, 281, 280, 279, 278, 277, 276, 275, 274, 273, 272, 271, 270, 269, 268, 267, 266, 265, 264, 263, 262, 261, 260, 259, 258, 257, 256, 255, 254, 253, 252, 251, 250, 249, 248, 247, 246, 245, 244, 243, 242, 241, 240, 239, 238, 237, 236, 235, 234, 233, 232, 231, 230, 229, 228, 227, 226, 225, 224, 223, 222, 221, 220, 219, 218, 217, 216, 215, 214, 213, 212, 211, 210, 209, 208, 207, 206, 205, 204, 203, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195, 194, 193, 192, 191, 190, 189, 188, 187, 186, 185, 184, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 138, 137, 136, 135, 134, 133, 132, 131, 130, 129, 128, 127, 126, 125, 124, 123, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 115, 114, 113, 112, 111, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 103, 102, 101, 100, 99, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 87, 86, 85, 84, 83, 82, 81, 80, 79, 78, 77, 76, 75, 74, 73, 72, 71, 70, 69, 68, 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 53, 52, 51, 50, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 35, 34, 33, 32, 31, 30, 29, 28, 27, 26, 25, 24, 23, 22, 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0

Bezoek ook onze mini-site over de expo en surf naar
www.berchemvanweleer.be

BUURDERIJ DE VELDEKENS

KOWALCZYK

sanitair - verwarming - elektriciteit

tel/fax +32 3 281.16.73
+32 476 686 817

Helios

Statiestraat 13 | 2600 Berchem

Tel. 03 239 24 54

www.heliosberchem.be

 [/heliosberchem](https://www.facebook.com/heliosberchem)